

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

De modo se habendi tempore scismatis

[urn:nbn:de:bsz:31-300759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300759)

De auferibilitate pape

putantium ex tali facto pape/ q' neq' iura
mētis suis obligant/ neq' votis/ q'lem ca
sum habere videmur in manib' **D**eni
q' si casus notati in hac r' precedētī cōsi
deratōe. vix aut nunq' visi fuerint/ nib' lo
min' expedies est tāgere ad inq'sitiōem so
lidiorē veritatis r' ad cōfutatōem illoz. q'
in iuribus suis scriptis oīa particula tim
et sufficiēter arbitrantur esse decisa.

Consideratio. XX.

Auferibilis non est vsq' ad cōsum
mationē seculi vicari' sponisus ec
clesie/ q'n aliquis cert' r' vnic' pre
ficiat/ r' hoc lege stante/ r' p'supposita mun
di duratōne lōgissīma **D**etur oppositū
tunc ecclia maneret imp'fecta vsq' ad con
summatōz seculi/ nec suoꝝ gauderet in te
gritate mēbroꝝ/ r' p'sertim mēbz p'cipa
lis. **Q**uo circa cōcludam' sub q'drupli
ci corollario morali cōformiter ad p'dicta
r' ad alias cōsideratōes alibi notatas su
p' eadē materia **E**t dicam' p'io q' hi re
pugnāt ordinatōi xp'i/ r' spiritui sc'tō rebel
les sunt/ qui p'ntis scismatis terminatōm
impediūt modis talib' quos sciūt aut sci
re debēt/ ad pacē protin' reducendā/ eē v'
inutiles vel nocuos vt si querat fieri pap
p' reductōem vni' obediētie ad alterā. v' p'
vim armatā vel p' dispositōem iuris. q' nō
sunt pbabil' r' salubriter expectanda **N**ec
sufficit dicere. habem' papā xp'm. sufficit
vt credam' in euz/ nam talis vniō ad xp'm
r' si sit necessaria/ nō tñ vsq' q' sufficit/ vt
in ea stemus nō pcurando q'ntū in nobis
est vniōne alterā ad vniū vicariū suū in ter
ris/ de quo cōstat ecclie **A**ddim' cōse
quēter pro sc'do corollario/ q' hi fallunt r'
fallūtur/ qui p'pter affectōem qualēcunq'
cōmodi/ vel honoris/ vel amicitie circa al
terū contēdentū/ tenderēt ipedire suā ces
sionē/ pro impletōe iuramentoꝝ r' votoꝝ
suoꝝ/ r' pacis datōe/ si nollent suā deiectō
nē/ vbi hoc agere renuerēt/ imo p'ius q'n
to magis aliq's fuerit amic' / tanto ampli'
d'z hoc querere vt eoꝝ spūs salu' fiat/ et vt
pateat oībz q' nō zelo malo zelati sunt eos
aliqu' / sed zelo charitatis. licet forte vel er
ror. vel deceptio in iudicio p'iculariū agē
doꝝ/ interuenire potuerit. **D**icam' p'reter
rea p' tertio corollario q' hi nutu dei r' spi
ritu sancti (sicut credendū est) inspiratiōe
tracti fuerūt. q' ad cōuocatōem sacri concii

lij p'is celebrādi dederūt operā r' p'mpti
tudine prestiterūt/ prestant r' prestabunt
Ille orando. ille exhortando. hic p'regen
do. ille compendo. r' ita de singulis Impe
ditores si q' essent numerādi sunt inter il
los de quib' nūc tetigim'. qui rei sunt de
trimentoꝝ omniū tam tempaliū q' spiri
tualiū. ex hoc scismate horredo nascētiuz
qualia vix suffecerit tractat' grādis vel sū
mati enarrare. **N**ā quō patus esset audire
ecclia. qui suā congregatiōem vel nollet
damnabiliter. vel dānabilius impediret
Danc cōuocatōem pro finali scuto sue p'
rectōnis ad deū. quesitū in morte rex frā
cie karolus q'ntus. **A**d hāc esse debet fina
lis resolutio oīm qui de scismate nolūt in
crepari apud deū. immo ad hoc redit neu
tralitas accepta si bene capiat' **D**icam'
ad extremū p' quarto corollario q' hi qui
sacri conciliū p'isanū constituerūt. suffi
cientem habeant autoritatē dei i cōcedi duos
cōtēdētes. aut suos cōplices. si noluerit
parere dictatis p' hoc conciliū. in cessione
facienda realiter. r' de facto r' cito r' alijs re
quisitis poterūtq' procedere ad electōes
vniuz certū vicariū. qui tert' r' indubita
tus ab ecclia poterit debere reputari.
Etia vbi nō oēs obedire vellem sic electo.
quod tamē nō est indebite p'sumendū.
Ecce ergo viginti consideratiōes quo
dā ordine geometrico se sequētes. Que iū
ctis alijs sedecim in quarū qualibet initi
um est vniō eccliaistica **A**dditis q' alijs
q'ntoz dudū tarascone p'dicatis. reddūtur
xl. consideratiōes. **E**t he qualē possint af
ferre studiosiorib' cognitōis materiā. sit
eorū iudiciū qui viderit. **P**ostulem' tā
dem vt in auferibilis sp'ōsus. ecclie xp'i.
vicariū certū. r' vnicū nobis instituat. ad
gloriā noīs sui r' nostrā oīm salutē. prestā
te eodē q' est benedict' in secula se. Amen.
Sedecim consideratiōes quarū hic
mentionē fecit. paulo post subsequēnt.
Quatuor alie in sermōe tarascone p'edi
cato. q' incipit Apparuit gratia dei r' etiā
subiungentur. **6m**

Sententia Magi

stri Johannis de Berson de modo haben
di se tempore scismatis.

Ad tollēdū quorū d'z in p'nti scis
mate p'rinaciā in pbitatē q'nimā
specialiter in patria flādrensi. si p'

meritis aut falsis assertionibus suis certissima et pnciosissima scismata formantur et fraternam violant caritatem. Dū hoies ab obediētia dei bira suoꝝ supiorū auertunt. Dū postremo p instabili sua opinioe et humana traditōe ne legē dei sanctā et stabilem deserere contēnere et violare compellunt. Dignā duxi que dāz fundamētalia p me posita / saluo semp in omnibꝝ supiorū ac sapientiorū iudicio nūc sub aliqꝝrū ꝑclusionū compendio ponere. **¶** Quocūqꝝ de papatu ꝑcedentiū de mōstrato nō ē hereticū dicere. **¶** Nō est papa. **¶** In casu ꝑdicto stat aliquos esse apꝑ quos istud ꝑtinaciter asserere. **¶** Nō est papa saper heresim. **¶** In scismate ꝑnti tā dubio / temerarium / iniuriosū et scandalosū est asserere oēs tenētes istam ꝑtem / vel alteraz / vel omnes neutrales etiaz absolutos / eē vniuersaliter extra statū salutis. vel exꝑmunicatos / vel rāonabiliter de scismate suspēctos. **¶** In scismate ꝑnti licitū immo cautū est ꝑstantibꝝ obediētiā isti vel illi / eaz sub ꝑditōe tacita vel exꝑressa tribuere. **¶** Quocūqꝝ ꝑte demōstrata temerariū et scandalosū sum / sapiens heresim est asserere / sacramēta edesie suam efficaciam non habere / aut sacerdotēs / non esse ꝑsecratos / pueros nō eē baptisatos sacramētū altaris non esse ꝑfectum / et similia. **¶** In scismate ꝑnti temerariū et scandalosum est / asserere quocūqꝝ ꝑte demōstrata / qꝫ non licet audire missas corūz vel sacramētis non coicare / ꝑsertim attēta diuersitate locorū / tēporūz / atqꝫ ꝑsonarū. **¶** Possibile est aliquos vere ꝑnti assentiētes esse veracitꝫ scismaticos / et aliqꝫ falsē ꝑnti modo ꝑdicto assentiētes / scismaticos nō existerē. **¶** Halubrius / iusti / et tutius / est quere re vniōnē edesie in ꝑnti tēpore circa ꝑcedētes de papatu / et hoc ꝑ ꝑcessiōis vtriusqꝫ / vel subtracōis obediētie / vel alterius licite coactionis / qꝫ subditos ꝑ exꝑcōicacōis cēsuraz vel aliter vexare / seu turbare / aut qꝫ vna ꝑ ꝑntiā ab alteriꝫ coione ꝑtinaciter seꝑel. **¶** Rō ꝑme ꝑclusiōis hec ē / qm̄ nlla ꝑpositiō / ad cuiꝫ vificatōz ecigif vitas vniꝫ ꝑpositiōis ꝑtingēs / et ad fidē iprinētis ē de necēitate aut integritate fidei. **¶** Nā sic ꝑpositiō copulatiua / cuiꝫ vna ꝑs ē ꝑtingēs. ē tota ꝑtingēs cuiꝫ vna ꝑs ē falsa aut impossibilis. ē tota falsa aut impossibilis / si ꝑpositiō. **¶** Cōstat at ad vificatōz illiꝫ. **¶** A ē papa. ecigif n̄ solū vna sꝫ mlte ꝑtingēs / pure eē vna. vt qꝫ electō sit rite celebrata / et ab illiꝫ hēbāt ꝑntem / et ꝑsiles

mlte. **¶** Ex hili rōe colligit qꝫ quicqꝫ sacerdote demōstrato / ista nō ē heretica / iste nō ē sacerdos / et seqnt seqtur qꝫ nec ista h̄ nō ē corpus xpi i altari etc. **¶** Rō scde ꝑpositiōis qm̄ ꝑpositiō dī sapere heresim. qm̄ ex ipa coassū ꝑtis aliqꝫ vtrꝫ rōnabilitꝫ negari nō ꝑnt sequif error: i fide / sꝫ possibile ē aliqꝫ hoies ꝑ reuelatōz / vel alitꝫ sic certificatos eē. qꝫ oia rite facta sūt i electōe / et ꝑsecratōe eiꝫ i papā. **¶** A / qꝫ rōnabilitꝫ dubitare tūc nō ꝑnt. **¶** Si negat A eē vel fuisse papā incidit i errorē illū qꝫ rite electꝫ et ꝑsecratꝫ in papā / nō ē nec vnqꝫ fuit papa / et qꝫ n̄ succedit ꝑ error / et similia qꝫ sūt heretica. **¶** Rō tertie ꝑclusiōis qꝫ mlte sūt ex vtraz ꝑte / et neutrales / qꝫ non est materia ista clarificata / qm̄ rōabilꝫ possint negare vel dubitare istā ꝑpositiōz qꝫ quicqꝫ ꝑte dēntū demōstrato / A ē aut fuit rite electꝫ. **¶** A nō ē scismaticꝫ / aut hereticꝫ / et ꝑsiles ad qꝫ seqf A nō ē papa. **¶** Assūptū docet ex ꝑtētia et totꝫ doctorū diuersē aduersēqꝫ snie. **¶** Et constat multos eē simplices / qꝫ ad talia dubia iuestigāda nō tenent alios seqf / nec mouēt fauore / vel odio / seu qstū ad nō ꝑsentēdūz huic parti vel illi / et parti sūt obedire vitati sufficient agnate / nec sūt ꝑtinaces / igif nec exꝑcōicati / nec de scismate rōnabilitꝫ suspēcti. **¶** Tota rō fūdat in h̄ qꝫ nūqꝫ fuit tā rōnabilis vebemēs cā dubitatōis / in aliqꝫ scismate sic in isto. **¶** Cuiꝫ signū euidēs ē varietas opinionū doctorū / et intꝫ doctissimos / et ꝑrobatissimos ex vtraz ꝑte / qꝫ netiā suppletis eis qꝫ facti sūt ꝑcessis / ad huc restaret qōnes iuris ad vtrūlibet disputabiles / qꝫ oia incertitudinē rōabilē generāt in h̄ scismate / et ab errore ꝑncioso plures exculant. **¶** Pōt igif illud dici rōnabilitꝫ dubitabile qdꝫ plim et magis sapiētes dubitabile reputāt et ꝑdicāt. **¶** Rō qꝫte ꝑclusiōis colligit ex ꝑcedēti / et ꝑ simile de adoracōe hostie i altari / dū occurrit aliqꝫ dubitatio / qꝫ ꝑbꝫ celebrās nō cōpleuerit oia rite ad ꝑsecratōz reqsita / suffic ei adorare sub ꝑditōe iꝑlicita / imo spꝫ sub iūꝫ ꝑditio iꝑlicita ista vtrꝫ vel similitꝫ. si oia rite facta sint fm̄ institutionēz xpi et edesie. **¶** Cuiꝫ igif in casu ꝑsentis scismatis. tam dubio et qdꝫ non tā ꝑprie tangit statū salutis et fidei. non poterit aut debeat apponi cōditio ista vel ꝑsimilis / si talis fuerit canonicus electus / et consecratus / et non sit hereticus / aut scismaticꝫ deprauatus. **¶** Rō quinto conclusiōis manifesta est aduertēti / quoniā ne ꝫ scisma / neqꝫ heresim / neqꝫ

De modo habendi se tempore scismatis

aliud quodcumque vitium/obstat in ministro
quin sacramentorum collatio habeat suam
efficaciam/duimodo deferentes intendit id fa-
cere/quo p[ro]p[ter] et ecclesia instituerit/et recipiens
illud recipere/sic r[ati]onabiliter p[re]sumi debet de
omnibus. ¶ R[ati]o se[con]de conclusionis manifestat
ex p[re]cedentibus/qui[n] nihil debet r[ati]onabiliter a
talibus impedire exco[m]municatio lata/si n[on] assit p[er]-
tinacia. Aliq[ui]s exco[m]municatio intendit ferri nisi i[n]-
p[ri]ncipales/qui n[on] sunt parati audire ecclesiam.
Alioquin frustra ferretur exco[m]municatio. imo d[omi]-
nabiliter/et in ecclesie destructione. Ad aut[em]
data est p[re]s[ent]is m[in]istris ecclesie q[ui]buslibet ad des-
tructio[n]em/et ad edificatio[n]em s[ecundu]m ap[osto]l[ic]am. que ad
modu[m] medicina d[omi]ni putat deferre possit sani-
tati. et sanitas r[ati]oni. Sic finis exco[m]municatio[n]is
est subdito r[ati]o emendatio/qui si clare p[er] exco[m]municatio[n]em
videat. aut videri debeat/n[on] sequi emenda-
tio. vel fruct[us] d[omi]nabilis i[n] opposito p[er]ferri vi-
deat s[ecundu]m Aug[ustinu]m in p[ar]abola de zizanijis. Dat[ur]
t[ame]n. cu[m] ibide[m] notat. ¶ Rursum ista conclusio
apte trahit ex t[er]tia et q[ui]nta conclusio[n]ibus. Si
ei multi ex v[er]a q[ui] p[re]s[ent]i in statu salutis/et i[n]-
p[ri]ncipales/imo pati stare et mori in veritate
agnita sufficiunt/aut q[ui] sub conditione etiam
falsae p[ar]te assentiunt/qui p[er]ditio est eisdem ab erro-
re d[omi]nabili reddit excusatos/ostendit q[uo]d tales
n[on] debuerunt nec potuerunt r[ati]onabiliter exco[m]muni-
cari/et p[er]sequens nec eor[um] co[m]municatio[n]em p[ro]hibem[us].
¶ Si dicat q[uo]d et exco[m]municatio iniuste lata timen-
da est. Nec p[ro]positio male intelligit a plerisque
et scrupulos varios et p[er]iculosos igerit. T[ame]n
q[ui]ntu[m] ad p[re]s[ent]is sufficit r[ati]o d[omi]ni q[uo]d si lato[r] n[on] res-
putet iudex. eade[m] executio[n]e q[ui] fit p[er] p[ro]sequen-
ter exco[m]municatio n[on] tenere. Et q[ui] multi tenen-
tes vna[m] p[ar]te[m] d[omi]ni r[ati]onabiliter tenere q[uo]d alij sunt
in statu salutis n[on] p[ri]ncipales. et pati stare ius-
ri agnito. imo q[ui] forte suo pape assentiunt s[ub]-
conditione. p[ro]ut ex h[uius] co[m]municatio[n]e eis impende-
re. Non eni[m] debet suo pape tale crim[en] ipo-
nere q[uo]d voluit hoies n[on] p[ri]ncipales exco[m]municare
vel eos q[ui] tenent antipapam/sub conditione
tam[en] r[ati]onabiliter appositam. si et i[n] q[ui]ntu[m] fue-
rit rite electus/et non aliter/a co[m]municatio[n]e eccle-
siastica canonica segregare. ¶ R[ati]o septi-
me conclusionis est q[uo]d stat[im] aliqu[an]do vere p[ar]-
te assentiunt/et pertinaciter ee/q[uo]d vel p[ro]pter q[ui]ntu[m]
vel p[ro]pter vana[m] gloria[m] vel alia[m] causam/n[on]
habet animu[m] paratu[m] ad obediendu[m] veritas
agnite. si p[er] ecclesiam vel aliter rep[re]sentat eun-
dem errare/vel etia[m] du[m] i[n] ta[n]to dubio inuolu-
to. p[er] sua assertio[n]e sustinenda/separet se a me-
bris v[er]is et viu[er]is ip[s]ius ecclesie. Casus sunt

multi de p[ar]te opposita/verdictu[m] est. Non est
eni[m] scisma t[ame]n i[n] se p[ar]te[m] me[m]bro[rum] a cap[itu]-
te/et etia[m] i[n] se p[ar]te[m] p[ri]ncipali me[m]bro[rum]
ab inuicem. Et quo consequenter habetur
q[uo]d temerariu[m] et p[er]iculosu[m] est pertinaciter
vna[m] p[ar]tem/vel altera[m] impugnare/et ab eius-
dem co[m]municatio[n]e eam detestando declinare. Al-
tera p[ar]s conclusionis patet ex t[er]tia conclusio[n]e.
¶ R[ati]o octave co[n]clusionis p[er]spicua
est ex p[re]cedentibus/qui[n] vbi radix et origo ta-
lis. vel p[ri]ncipalis ip[s]ius scismatis consistit/
ibi eradicatio fieri debet/aut antidotu[m] sum-
mi. p[er] vnitatis adeptio[n]e. Ip[s]i eni[m] sunt qui
peccauerunt/aliq[ui] aut[em] q[ui] oues sunt/q[ui]d m[er]ue-
runt. Ip[s]i sunt p[ro]pter quos tempestas orta est
i[n] mari. Dederunt deniq[ue] et d[omi]ni scandalu[m] p[ro]-
pter quod ad illud remouendu[m] de necessi-
tate salutis obligant. Non negandu[m] tam[en]
est q[uo]d quilibet p[ar]te sua obligatur s[ecundu]m do-
nu[m] a deo sibi p[re]stitum querere que ad p[ar]-
tem sunt/hic orando/illic monendo/alter
docendo. Ultima p[ar]s q[ui] n[on] expedit vna[m]
partem generaliter vitare alteram/et facere
scissuram i[n] p[ri]ncipalioribus actibus religio-
nis ch[ri]stiane/et fraternam caritate[m] violare/
patet ex p[re]cedentibus/et p[ri]ncipaliter ex qu[on]i-
ta co[n]clusionis et sexta. ¶ Verum est eni[m] q[uo]d
singularitas i[n] opinio[n]e p[ro]pria cont[ra]uaciter
alios condemnans/incomparabiliter vis-
detur esse p[er]iculosior/et deterior/et co[m]mu-
nicatio fraternalis per caritate[m] que est co[m]-
pago me[m]bro[rum] ecclesie/sub intentione
semper recta/et firma de obediendo ecclesie
Et eni[m] qui aliter agit p[ro] incerto vero/il-
le se exponit certe violationi fraternae carita-
tis. ¶ Nec oportet allegare iura super p[er]-
rulis et maledictionibus eor[um] qui n[on] ob-
ediunt p[re]ceptis et institutionibus sum-
mi pontificis et sententijis. Habet eni[m] lo-
cum talium allegatio/apud illos qui nulla
possunt rationabili causa excusari/quin sci-
ant vel scire debeant/talem vel talem esse su-
um superiorem. Si vero est ignorantia p[ro]-
babilis/sicut est i[n] p[re]senti scismate/apud
multos de v[er]a q[ui] obediencia/et apud neu-
tros/n[on] reputantur talibus sententijis ali-
ligati. ¶ Ex omnibus p[re]dictis videntur
posse elici quedam documenta. ¶ Primus
est quod i[n] p[re]senti scismate potest apud
plurimos applicari ratiōabiliter docum[en]-
tum Ambrosij ad Augustinu[m] de ieiunando
vel i[n] ieiunando sabbata/s[ecundu]m diuersitate[m] t[em]po-
ru[m] locorum/et personarum. ¶ Potest sine

ex q[uo]d i[n] iustis s[ecundu]m
que m[er]ito

et

periculo scismatis aut dānationis / nūc illi nūc isti / modis istis obedire. / et nūc cū istis nūc cum alijs cōionē p̄stare. Et h̄ totū dicitur p̄pter pbabilē ignorātiā iuris istius / vel illius p̄tis. Et supposito q̄ ab initio scismatis forte tentanda fuisset alia via / ad sciendū si p̄ excoīcationes / aut p̄dicationes / vel aliter / oēs ad vnā obedientiā trahi potuissent. Attamē cognito p̄ experientia / q̄ talia nihil p̄ficerent / imo nocuerūt / q̄ de die in diē maior inuolutio sequit̄ / videt̄ faciendū vt dicit̄ est. **S**ecundū documētū q̄ inter oēs eiusdē obediētie / expedit adberere sententijs latis a suo supiore credito / alioqn̄ non eēt vinculū caritatis. **T**ertū documētū est de casibz referuatis pape / de dispensationibz / et alijs in foro conscientie / vel publico / p̄nt hoies fm̄ credulitate sue p̄tis / et seip̄os q̄tare p̄ facto tenendo id qd̄ eoz supior credit̄ fecerit. Neutrale aut̄ videt̄ habere sufficientē recursū ad ordinarios apud q̄s fm̄ eoz op̄inonē cōiter loq̄ndo / eēt p̄tis deuoluta. **S**. Fac pacē x̄pe de q̄ tractam̄ / iste Disputat atz pia mediatrix esto maria. Pastor et ecclie d̄ en grex nē balat ad te. Ergo cā tui / nē misere sui. **F**init.

Tractatus qui ascri

bit̄ Jobi de Bersonno. Qualis fuerit stat̄ ecclie in veteri / et nouo testamēto. et q̄liter ecclia fuerit erecta / p̄libz p̄dicit̄ / et q̄t scismata / et q̄t intrusiones fuerūt in ecclā romana / et q̄liter in scismatibz p̄teritis fuerit actū / fm̄ veras chronicas.

Postq̄ supior stat̄ et effectus presentis scismatis / ac acta et agenda in vniuersali ecclia / et sp̄cialit̄ in roma / fm̄ veros p̄phetas / diḡgesta et notata sunt. Pro pleniori noticia p̄ dictoz acut̄ stil̄ / vt fm̄ veras cronicas et approbatas. et specialiter antistitis nostri reuerendi archiepi Eufontini verissimi antiquatū relatoris / et fris̄ P̄tholomei de luca venerabilis croniste / status et acta p̄terita i dicta ecclia lucidi / cognoscant̄ / et sciant̄ a lectoribz. Inuenim̄ enī ego / Theoforus et socius mē carissim̄ frater Eusebius / in p̄dicit̄ / et alijs cronicijs / vt infra d̄r̄ fideliter referendo q̄ Eufontinus et P̄tholomē gesta et acta romane ecclie denotarunt / a natiuitate x̄pi vsq̄ ad annū d̄ni. D.ccc. lvi. a quo t̄p̄e citra nullū scisma fuit in ecclia dei / vsq̄ ad istud nouissimū t̄p̄. **P**er

tri de luna / et angeli carozio. **E**t quarum cronicaꝝ lectione dare repim̄ / q̄ ecclia tam in veteri testamento / q̄ in nouo / exigētibz peccatis / et malicia sathane. multas tribulationes passa est. Tamen ab omni tribulatione ip̄am semp̄ deus liberauit / cū ip̄ si hūiliter et cōtrito corde ad deū p̄uersi sūt veniā petentes et maiorē quietē. Aliq̄ i no. test. habuit ecclia dei a destructione friderici impatoris secūdi / vsq̄ ad t̄p̄a bone memorie d̄ni Greg. pape. xi. q̄ quies et abundantia diuitiaz / reduxerunt eccliam in peccata / et vitia / p̄pter que ecclia patitur presens scisma / et multa discrimina / et maiora patiet̄. **I**n veteri aut̄ testamēto ecclia multas tribulationes passa est. Primo decem plagas dū fuit in terra egypti. Item in t̄p̄e habite possessiōis terre p̄missiōis / vsq̄ ad templi edificationē. et p̄secutiōes passa est ecclia. Item post templi edificationē suscitauit durissimā iacturam et scisma / qd̄ fuit in ieroboaz et ieroboā. Item suscitauit t̄m̄ migrationē totius sacerdotij / et destructionem t̄pli in babilonia per patrē nabuchodonosor. Item passa est t̄p̄e nabuchodonosor / quo tempe multi fuerūt pseudo pontifices maximi / et scismata / clerus magnam p̄secutionē passus / et fuit vltima in veteri testamento. Cui p̄secutioni presens / et persecutio friderici tertij / et magni vltimi antichristi futuri / similes erunt scdm̄ abbatem ioachim libro de vltimis tribulationibus. **I**n nouo autem testamento ecclia etiam varias et diuersas p̄secutiones passa est / exigentibus peccatis / et opere nature humane hostis. **I**n primitiua enim ecclia summi pontifices apostoli / prelati / et alius clerus / opprobria damna et iniurias et mortis diuersa martyria passi sunt. **I**n cesantibus martyrijs / et crescente dicta ecclia / a constantino magno / et ab alijs principibus / a populo christiano / inceperunt hereses menandri / primi heretici Arii / et aliorum hereticorū / maxima scandala generantes in ecclia dei. **P**ostq̄ autem in ecclia multiplicata sunt dominia in t̄p̄oralibus et spir. tualibus / inceperunt intrusiones et scismata in romana ecclia / p̄pter que dominia et potestates / continue fuerunt odia et rancores / inter summos pontifices / imperatores romanos / et dominos temporales. **Q**ue scismata fuerunt viginti cum presenti et intrusiones q̄draginta unū

l 2